

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Мале підприємництво в системі сучасних економічних відносин» (на
прикладі ПСП «Плай»)
(назва теми)

Виконавець:

студент ФЕУП

(факультет)

Посухова Анна Віталіївна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бабій Олег Миколайович

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Мале підприємництво є однією з найважливіших складових економіки України, тому актуальність теми "мале підприємництво в системі сучасних економічних відносин" в Україні в 2023 році надзвичайно висока.

По-перше, малі підприємства є основним джерелом зайнятості в Україні. За даними Державної служби статистики, на початок 2023 року в Україні працювали більше 2 мільйонів осіб у малих підприємствах. Тому дослідження ролі малого бізнесу у забезпеченні зайнятості та економічного зростання важливо для розуміння сучасної економічної ситуації в країні.

По-друге, малі підприємства є важливим джерелом інновацій та розвитку нових технологій. Українські підприємці в сфері ІТ вже давно визнані на міжнародному ринку, і відомі своїми інноваційними рішеннями. Проте малі підприємства знаходяться в труднощах у впровадженні нових технологій та інноваційних процесів через обмеженість фінансових ресурсів та доступу до дослідницької інфраструктури.

По-третє, малі підприємства є важливим джерелом податкових надходжень до державного бюджету. У зв'язку зі складною економічною ситуацією в країні, підвищення податкових надходжень від малого бізнесу може бути ключовим для стабілізації фінансової ситуації в Україні.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в аналізі теоретичних аспектів розвитку малого та середнього підприємництва в Україні в системі сучасних економічних відносин. Результати дослідження можуть бути корисними для розробки ефективних стратегій підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва в Україні.

Завдання дослідження теми "мале підприємництво в системі сучасних економічних відносин" в Україні можуть включати такі пункти:

1. Дослідити теоретичні засади малого підприємництва в економіці.
2. Проаналізувати стан розвитку малого підприємництва в Україні.
3. Визначити фактори, які впливають на розвиток малого підприємництва в Україні.
4. Дослідити проблеми та перешкоди, що стоять на шляху розвитку малого підприємництва в Україні.
5. Проаналізувати програми та заходи державної підтримки малого підприємництва в Україні.
6. Запропонувати рекомендації щодо поліпшення стану та розвитку малого підприємництва.

Об'єктам дослідження є процес формування ефективної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних підходів та практичних напрямів зростання ефективності діяльності ПСП «ПЛАЙ».

Методи дослідження: Аналіз наукової літератури, інтерв'ю, статистичний аналіз а також SWOT-аналіз

Інформаційна база дослідження: Статистичні дані та дослідження відповідних урядових органів, які надають інформацію про стан та тенденції розвитку малого підприємництва в країні.

Інтерв'ю з представниками ПСП Плай, які дадуть змогу з'ясувати особливості діяльності підприємства та його проблеми.

Результати SWOT-аналізу, який дозволить визначити сильні та слабкі сторони ПСП Плай, а також можливості та загрози для його діяльності.

Наукові статті, що досліджують проблеми розвитку малого підприємництва та його вплив на економіку.

Практичне значення отриманих результатів з дипломної роботи полягає в тому, що вони можуть бути використані для покращення діяльності підприємства ПСП Плай та інших малих підприємств у сільському господарстві.

Зокрема, виявлені слабкі сторони можуть бути використані як основа для розробки стратегії підвищення ефективності виробництва, а також для покращення процесів управління підприємством.

Рекомендації, які будуть зроблені на основі отриманих результатів, можуть допомогти підприємству зробити раціональніші та обґрунтовані рішення щодо виробництва, маркетингу та управління ресурсами.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 86 сторінки. Робота містить 31 таблицю, 3 рисунку.

В першому розділі «Теоретична частина» розглядаються основні аспекти малого підприємництва в Україні. Він починається зі зазначення ролі малого підприємництва в економіці країни, зокрема того факту, що воно створює більшу частку ВВП та робочих місць. Висвітлюється також те, що значна кількість малих підприємств зосереджена в регіонах, що сприяє розвитку регіональної економіки та місцевих громад.

В другому розділі «Аналіз і оцінка рівня та динаміки показників прибутку на підприємстві ПСП «Плай» » розглядається приватне сільськогосподарське підприємство, яке спеціалізується на виробництві зернових, зернобобових та олійних культур. Підприємство використовує технологію no-till, що дозволяє зменшити витрати на обробіток ґрунту та зберегти його родючість. Аналіз структури майна та капіталу підприємства виявив деякі характеристики його фінансової стабільності.

В третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності підприємства» розглядаються розробки рекомендацій для підприємства ПСП "Плай" було проведено аналіз його поточного стану та виявлено проблемні аспекти, що унеможливають досягнення максимального потенціалу розвитку. З метою подолання цих проблем було розроблено і запропоновано низку рекомендацій.

Перша рекомендація полягає у купівлі та впровадженні пресу для виробництва олії. Це дозволить підприємству підвищити продуктивність та якість виробництва, а також знизити залежність від зовнішніх постачальників.

Друга рекомендація стосується організації курсів для працівників. Це допоможе підвищити кваліфікацію персоналу, покращити їхні навички та знання, що впливатиме на ефективність виробничого процесу та якість виробленої продукції.

Третя рекомендація спрямована на розвиток каналів збуту. Підприємству слід активно працювати над пошуком нових ринків збуту, встановлювати партнерські відносини з дистриб'юторами та розширювати свою клієнтську базу. Це сприятиме збільшенню обсягів продажів та підвищенню прибутковості підприємства.

Четверта рекомендація стосується посіву нової зернової культури - ячменю. Впровадження цієї культури на розширених площах дозволить диверсифікувати виробництво, знизити ризики та залежність від однієї культури, а також забезпечити додаткові джерела прибутку для підприємства.

ВИСНОВКИ

Підприємництво, зокрема малі підприємства, відіграє важливу роль у розвитку економіки та сучасних економічних відносин. Малі підприємства створюють нові робочі місця, генерують доходи та є джерелом інноваційних та гнучких рішень для економічних проблем. Вони мають велике соціальне значення, сприяючи розвитку місцевих громад та покращенню якості життя.

Досліджено поняття, місце та роль малих підприємств у економіці, проаналізовано літературні джерела та законодавчу базу, що стосуються підприємництва та малого бізнесу. Висвітлено економічні та соціальні аспекти малого підприємництва, його вплив на зайнятість, виробництво та ринок.

У ході дослідження теми "Підприємництво в сучасних економічних відносинах на прикладі сільського приватного підприємства Плай" було проведено аналіз діяльності підприємства та виявлено проблеми, які спричиняють його неефективність та нульову рентабельність. Підприємство працює з п'ятьма працівниками та займається вирощуванням соняшнику, пшениці, сої та кукурудзи, орендує земельні ділянки.

З метою вирішення цієї ситуації, були розроблені та надані рекомендації, спрямовані на поліпшення ефективності та рентабельності підприємства Плай. Однією з рекомендацій є придбання та впровадження пресу для виробництва олії. Це дозволить оптимізувати процес переробки сільськогосподарської продукції що сприятиме збільшенню прибутковості підприємства.

Крім того, рекомендується надати працівникам курси навчання з підвищення професійної кваліфікації. Це сприятиме покращенню навичок та знань працівників, що вплине на їх ефективність та продуктивність. Доступ до

актуальної інформації та новітніх практик у галузі сільського господарства допоможе підприємству вдосконалити свою діяльність.

Розвиток каналів збуту є ще однією важливою рекомендацією. Підприємству Плай слід активно вдосконалювати свою стратегію маркетингу та розширювати канали збуту своєї сільськогосподарської продукції. Це може включати укладання довгострокових контрактів з потенційними партнерами, активну рекламну кампанію та використання сучасних маркетингових інструментів, таких як соціальні медіа та інтернет-платформи. Розширення ринкових можливостей та залучення нових клієнтів сприятимуть збільшенню обсягів продажу та покращенню фінансових показників підприємства.

Додатковою рекомендацією є посів нової зернової культури - ячменю. Аналіз ринкових тенденцій та попиту може вказати на можливості розширення асортименту вирощуваних культур. Посів ячменю може мати позитивний вплив на прибутковість підприємства, оскільки ця культура може мати високий попит на ринку та бути більш вигідною з погляду вирощування.

Загалом, виконання рекомендацій, що включають придбання та впровадження пресу для олії, навчання працівників, розвиток каналів збуту та посів нової зернової культури - ячменю, можуть допомогти підприємству Плай покращити свою ефективність та рентабельність. Враховуючи ці рекомендації, підприємство матиме можливість розвиватися, займати більш стійку позицію на ринку та забезпечувати стабільний прибуток.

Отже, ПСП Плай має бути готовим до змін та використовувати можливості для розвитку свого бізнесу. Сучасний ринок диктує свої вимоги, тому підприємство повинно бути готовим до викликів та швидко реагувати на них. Важливо запроваджувати інноваційні технології та підходи до виробництва, які дозволять підприємству підтримувати конкурентоспроможність та забезпечувати якість продукції. Також необхідно звернути увагу на пошук нових ринків збуту, що дозволить розширити клієнтську базу та збільшити обсяги продажів. Його розвиток може бути успішним лише за умови вдосконалення виробництва, розробки ефективних стратегій маркетингу та реклами, та виконання принципів екологічної відповідальності.